

Titulació	Tipus	Curs
Economia	FB	1

Professor/a de contacte

Nom: Carmen Sarasua Garcia

Correu electrònic: carmen.sarasua@uab.cat

Equip docent

Lei Shi

Marc Rivas Lopez

Idiomes dels grups

Podeu consultar aquesta informació al [final](#) del document.

Prerequisits

Per poder seguir sense dificultats les classes, les lectures i els exercicis que constituïran l'aprenentatge de l'assignatura és convenient que l'alumne tingui, en començar el curs, uns coneixements bàsics d'Economia (els que s'adquireixen en l'assignatura d'Introducció a l'Economia), d'Història Contemporània Mundial, d'Història Econòmica Mundial, d'Història Contemporània i de Geografia d'Espanya.

Objectius

Contextualització

L'assignatura Història Econòmica d'Espanya (HEE) pertany a la matèria "Història", pròpia del Grau d'Economia impartit per la Facultat d'Economia i Empresa. En concret, HEE forma part del bloc d'assignatures de formació bàsica i obligatòries de 1er Curs programades en el Grau d'Economia (60 crèdits ECTS).

La finalitat principal d'aquest primer grup d'assignatures és proporcionar als estudiants els coneixements i les eines analítiques i metodològiques bàsiques per desenvolupar les competències transversals dels estudis d'Economia i les específiques de cada grau.

En aquest sentit, HEE contribueix de manera essencial al procés de formació i aprenentatge del 1er Curs del Grau d'Economia, perquè permet examinar en perspectiva històrica els processos econòmics i verificar empíricament el funcionament dels principals models teòrics.

A més, HEE contribueix a la formació professional dels estudiants, a estimular el seu aprenentatge mitjançant competències generals (entre les quals destaquen la capacitat de raonar de manera crítica i la de millorar les estratègies de treball autònom), transversals (per exemple, aprendre a localitzar, seleccionar i generar la informació necessària per entendre l'economia actual, amb una insistència especial en la informació econòmica procedent dels mitjans de comunicació) i específiques (entendre que hi ha uns factors exògens a l'economia que condicionen profundament la seva dinàmica i evolució, com les institucions i la tecnologia), que seran de gran utilitat per als futurs professionals d'un ampli ventall d'activitats de caràcter empresarial, financer, monetari, laboral, etc.

Objectius formatius

Pel que fa als continguts temàtics del programa, l'assignatura pretén que els estudiants adquireixin els coneixements suficients per poder:

- explicar els processos i esdeveniments històrics de caràcter econòmic
- avaluar les conseqüències econòmiques i socials d'aquests processos històrics

Més concretament:

- Identificar i explicar els principals determinants i causes que estan darrere de les etapes de creixement, estabilitat econòmica, recessió i crisis, a escala nacional;
- analitzar les causes i conseqüències de les diferències econòmiques i socials entre grups socials i territoris generades pel desenvolupament econòmic. Es farà especial atenció a les diferències entre dones i homes (diferències de gènere) en el mercat de treball, l'accés als recursos econòmics i en general el benestar;
- explicar les principals fases de canvi tecnològic i identificar el seu impacte en l'evolució de l'economia, i particularment en l'organització empresarial;
- avaluar i comparar la sostenibilitat dels models de desenvolupament econòmic històrics i actuals i la seva futura viabilitat.

Resultats d'aprenentatge

1. CM20 (Competència) Informar sobre l'àmbit de coneixement històric avaluant les desigualtats per raó de sexe/gènere.
2. CM21 (Competència) Resoldre els problemes als quals s'enfronten els agents econòmics quan han de prendre decisions en condicions d'incertesa, a partir de diferents experiències històriques.
3. CM22 (Competència) Proposar solucions organitzatives, tecnològiques i de seguiment de la seva evolució en termes històrics, socials, econòmics i mediambientals.
4. CM23 (Competència) Informar de manera integrada els fluxos físics, financers i migratoris de l'economia a partir de diferents experiències històriques.
5. KM18 (Coneixement) Identificar els agents econòmics que configuren una economia i identificar com s'han interrelacionat fins avui dia i com s'interrelacionen actualment.
6. KM19 (Coneixement) Explicar els problemes econòmics en termes històrics.
7. KM20 (Coneixement) Indicar models teòrics de l'economia prenent com a referència els fets històrics que hi van donar lloc.
8. SM19 (Habilitat) Adaptar les organitzacions a les institucions econòmiques nacionals i internacionals tenint en compte els diversos fets històrics que les han anat conformant.
9. SM20 (Habilitat) Conformar models de lideratge a partir de les diferents experiències històriques sobre fluxos financers, de treballadors i físics de l'economia.
10. SM21 (Habilitat) Modelitzar els problemes econòmics de la biodiversitat, la transició ecològica i el desenvolupament sostenible actuals, tenint en compte les possibilitats evolutives dels sistemes econòmics.

11. SM22 (Habilitat) Explicar críticament les causes que han possibilitat, històricament, períodes d'estabilitat econòmica, recessió i crisi a escala regional, nacional i internacional.

Continguts

INTRODUCCIÓ: El creixement econòmic d'Espanya des d'una perspectiva a llarg termini (segles XIX i XX)

TEMA 1. RECURSOS, INSTITUCIONS, CONTEXT INTERNACIONAL (1789-1890)

1. Població, urbanització, capital humà.
2. Els condicionants naturals i els límits del creixement agrari.
3. La reforma de l'Estat: liberalització econòmica i desamortització de la terra.
4. Problemes de la primera industrialització: tèxtil, siderúrgia, mineria.
5. Comerç interior i exterior. El sistema de transport: ferrocarril i cabotatge.
6. Banca i Hisenda.

TEMA 2. PRIMERA GLOBALITZACIÓ I PERÍODE D'ENTREGUERRES (1890-1936)

1. De la crisi colonial a la I Guerra Mundial.
2. L'impacte de la I Guerra Mundial sobre una economia neutral.
3. Canvi estructural i creixement a la dècada de 1920.
4. La crisi dels anys 30 i la II República (1931-1936). La Reforma Agrària (1932).

TEMA 3. GUERRA CIVIL I PRIMER FRANQUISME (1936-1951)

1. L'economia espanyola durant la Guerra Civil (1936-1939).
2. El context polític: organització del "Nou Estat", aïllament internacional i autarquia.
3. La intervenció dels mercats: caiguda de la producció, racionament i inflació.

TEMA 4. LA INDUSTRIALITZACIÓ SUBSTITUTIVA D'IMPORTACIONS (1951-1959).

1. La guerra freda, l'ajuda nord-americana i la reducció de l'intervencionisme.
2. La industrialització substitutiva d'importacions.
3. Augment de la renda i canvi estructural.
4. La liquidació de l'autarquia: el Pla d'Estabilització de 1959.

TEMA 5. ELS ANYS DEL "DESARROLLISME" (1960-1973).

1. La reintegració a l'economia internacional i la consolidació de les mesures liberalitzadores.
2. La modernització de l'agricultura.
3. La industrialització accelerada.
4. El sector serveis: l'especialització turística.
5. Mercat de treball: migracions internes i externes i taxa d'activitat
6. Millora de la renda per càpita i del nivell de vida.

TEMA 6. CRISI ECONÒMICA I TRANSICIÓ POLÍTICA (1975-1985).

1. Repercussions del doble xoc energètic.
2. Les polítiques contra la crisi: els Pactes de la Moncloa (1977).
3. Reforma fiscal i consolidació de l'Estat del Benestar.
4. Crisi industrial i bancària, i atur massiu.
5. Espanya, cap a la integració europea.

TEMA 7. LA INTEGRACIÓ A LA UNIÓ EUROPEA (1986-1998).

1. La construcció europea
2. Conseqüències econòmiques de la integració a la UE
3. Les reformes estructurals

4. La inversió, motor del creixement
5. L'hegemonia del sector terciari

TEMA 8. BALANÇ DE DOS SEGLES: PRODUCTIVITAT I BENESTAR

1. Augment de la productivitat, de la renda per càpita i del benestar.
2. Desigualtat entre les regions, les famílies i les persones.

Activitats formatives i Metodologia

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classe magistral	32,5	1,3	
Classe pràctica	17	0,68	
Tipus: Supervisades			
Tutoria	8	0,32	
Tipus: Autònomes			
Lectura i estudi	49,5	1,98	
Preparació d'exercicis pràctics	37,5	1,5	

El procés de formació planificat és presencial i estarà format per cinc tipus d'activitats formatives, que són complementàries entre si i que permetran aconseguir els objectius específics i transversals fixats:

1. Lliçó magistral

Els professors faran una explicació analítica de cada un dels temes d'estudi. A través de la lliçó magistral es pretenen transmetre els coneixements bàsics del Programa, estimular l'interès per l'anàlisi històrica, i donar resposta als dubtes dels estudiants de manera col·lectiva. La lliçó magistral es recolzarà en un power point que ajudarà els alumnes a obtenir un esquema bàsic de cada tema, així com a relacionar l'explicació teòrica amb les dades empíriques que la sustenten, a través de gràfics, mapes, taules i fotografies.

2. Sessions pràctiques

El seu objectiu és fomentar l'adquisició de les diferents competències transversals per part dels estudiants. A classe, es treballaran diferents aspectes del Programa des d'un punt de vista empíric, a través de l'ús de dades estadístiques, que cada alumne haurà treballat prèviament amb les lectures o materials indicats. Es treballarà i millorarà la comprensió lectora, la recerca crítica d'informació, la redacció, el treball individual i en equip.

3. Treball individual dels alumnes a partir de lectures i de la recerca d'informació.

El treball dirigit es complementa amb el treball individual i en grup. L'objectiu d'aquesta activitat és potenciar la independència de l'estudiant en el procés d'aprenentatge i proporcionar-li eines analítiques que fomentin la seva capacitat crítica.

4. Tutories. El procés d'aprenentatge serà supervisat pels professors a través de tutories. Els professors estaran a la seva disposició en els horaris prèviament establerts per a això, per resoldre dubtes i seguir l'evolució general del curs.

5. Campus Virtual de l'assignatura. En l'ensenyament presencial el Campus Virtual és un instrument útil que permet als estudiants disposar d'un espai complementari a través del qual puguin accedir a diferents materials docents que el professor consideri importants per aprofundir en els continguts de l'assignatura.

6. Ús de la IA. En aquesta assignatura no es permet l'ús de tecnologies d'Intel·ligència Artificial (IA) en cap de les seves fases. Qualsevol treball que inclogui fragments generats amb IA serà considerat una falta d'honestat acadèmica i pot comportar una penalització parcial o total en la nota de l'activitat, o sancions majors.

La metodologia docent proposada pot experimentar alguna modificació en funció de les restriccions a la presencialitat que imposin les autoritats sanitàries.

NOTA. El professorat destinarà aproximadament uns 15 minuts d'alguna classe a permetre que els seus estudiants puguin respondre les enquestes d'avaluació de l'actuació docent i d'avaluació de l'assignatura o mòdul.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, perquè els alumnes completin les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura.

Avaluació

Activitats d'avaluació continuada

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Examen parcial 1	40%	1,5	0,06	CM20, CM21, CM22, CM23, KM18, KM19, KM20, SM19, SM20, SM21, SM22
Examen parcial 2	45%	2	0,08	CM20, CM21, CM22, CM23, KM18, KM19, KM20, SM19, SM20, SM21, SM22
Tres exercicis a l'aula	15% de la nota final	2	0,08	CM20, CM21, CM22, CM23, KM18, KM19, KM20, SM19, SM20, SM21, SM22

L'avaluació consistirà en la realització de:

- Tres exercicis pràctics. Cada exercici té un pes del 5% de la nota de curs. Els exercicis pràctics puntuats NO es poden reprogramar.

- Un examen parcial format per dues parts que valen cadascuna el 50% de la nota de l'examen. La primera part consisteix en vint preguntes de test que puntuaran: 0,5 punts si la resposta és correcta; -0,17 punts si la resposta és incorrecta; 0 punts si no es respon la pregunta. La segona part consta de quatre preguntes d'extensió limitada amb una nota màxima de 2,5 punts cadascuna. El pes de l'examen parcial és un 40% de la nota de curs.

- Un examen final format per dues parts que valen cadascuna el 50% de la nota de l'examen. La primera part consisteix en vint preguntes de test que puntuaran: 0,5 punts si la resposta és correcta; -0,17 punts si la resposta és incorrecta; 0 punts si no es respon la pregunta. La segona part consta de quatre preguntes

d'extensió limitada amb una nota màxima de 2,5 punts cadascuna. El pes de l'examen final és el 45% de la nota de curs. Les preguntes se centraran en la matèria explicada a les sessions de teoria i en els materials docents indicats pel professorat.

L'assignatura es considerarà superada si es compleixen els dos requisits següents:

1. La qualificació mitjana de l'assignatura és igual o superior a 4,9
2. La nota de l'examen final és igual o superior a 4.

Si un/una estudiant compleix el primer requisit però no compleix el segon tindrà una qualificació mitjana de l'assignatura de 4,5 i podrà anar a la prova de recuperació d'acord amb el que s'estableix a l'apartat "Procés de Recuperació" que trobareu més endavant.

Si un/una estudiant compleix el segon requisit però no compleix el primer, o no compleix cap dels dos, tindrà la qualificació global de l'assignatura que sorgeixi de l'aplicació directa de les ponderacions anteriors, i podrà anar a la prova de recuperació d'acord amb el que s'estableix a l'apartat "Procés de Recuperació" que trobareu més endavant.

Prova de síntesi: Els estudiants repetidors que vulguin optar per la prova de síntesi hauran de sol·licitar-ho per correu electrònic abans del 28 de febrer a la professora o professor del grup. L'examen de síntesi es realitzarà el dia de l'examen final fixat per la Facultat. Aquest examen consistirà en 40 preguntes de test i vuit preguntes d'extensió limitada corresponents tant a la part teòrica com pràctica de l'assignatura.

1. Un/a estudiant es considera "No Avaluable" si ha realitzar menys del 30% de les activitats d'avaluació. La qualificació de NO AVALUABLE implica exhaurir tots els drets inherents a la matrícula de l'assignatura.
2. Es poden reprogramar només els exàmens parcials i finals, sempre de forma excepcional i després d'haver obtingut el vist i plau explícit del/la Coordinador/a de Grau. Tots els altres tipus de proves realitzades durant el curs NO es reprogramaran.

Aquesta assignatura no preveu el sistema d'avaluació única.

Calendari d'activitats d'avaluació

Les dates de les diferents proves d'avaluació (exercicis en aula, entrega de treballs, ...) s'anunciaran amb suficient antelació durant el semestre.

La data de l'examen parcial i final de l'assignatura està programada en el calendari d'exàmens de la Facultat.

"La programació de les proves d'avaluació no es podrà modificar, tret que hi hagi un motiu excepcional i degudament justificat pel qual no es pugui realitzar un acte d'avaluació. En aquest cas, les persones responsables de les titulacions, prèvia consulta al professorat i a l'estudiantat afectat, proposaran una nova programació dins del període lectiu corresponent". Apartat 1 de l'Article 264. Calendari de les activitats d'avaluació (Normativa Acadèmica UAB)

Els estudiants i les estudiantes de la Facultat d'Economia i Empresa que d'acord amb el paràgraf anterior necessitin canviar una data d'avaluació han de presentar la petició omplint el següent formulari: [e-Formulari per a la reprogramació de proves](#).

Procediment de revisió de les qualificacions

Coincidint amb l'examen final s'anunciarà el dia i el mitjà en que es publicaran les qualificacions finals. De la mateixa manera s'informarà del procediment, lloc, data i hora de la revisió d'exàmens d'acord amb la normativa de la Universitat.

Procés de Recuperació

"Per participar a la recuperació l'alumnat ha d'haver estat prèviament avaluat en un conjunt d'activitats el pes de les qual equivalgui a un mínim de dues tercers parts de la qualificació total de l'assignatura". Apartat 2 de l'Article 261. La recuperació (Normativa Acadèmica UAB). Els estudiants i les estudiantes han d'haver obtingut una qualificació mitjana de l'assignatura més gran o igual que 3,5 i menor que 5.

La data d'aquesta prova estarà programada en el calendari d'exàmens de la Facultat. L'estudiant que es presenti i la superi aprovarà l'assignatura amb una nota de 5. En cas contrari mantindrà la mateixa nota.

L'examen de recuperació té com a objectiu avaluar la preparació sobre el programa sencer de l'assignatura. Consta de dues parts que valen cadascuna el 50% de la nota de l'examen. La primera part consisteix en vint preguntes de test que puntuaran: 0,5 punts si la resposta és correcta; -0,17 punts si la resposta és incorrecta; 0 punts si no es respon la pregunta. La segona part consta de quatre preguntes d'extensió limitada amb una nota màxima de 2,5 punts cadascuna.

Irregularitats en actes d'avaluació

Sense perjudici d'altres mesures disciplinàries que s'estimin oportunes, i d'acord amb la normativa acadèmica vigent, "en cas que l'estudiant realitzi qualsevol irregularitat que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació d'un acte d'avaluació, s'ha de qualificar amb 0 aquest acte d'avaluació, amb independència del procés disciplinari que s'hi pugui instruir. En cas que es produeixin diverses irregularitats en els actes d'avaluació d'una mateixa assignatura, la qualificació final d'aquesta assignatura és 0". Apartat 11 de l'Article 266. Resultats de l'avaluació. (Normativa Acadèmica UAB).

Bibliografia

Manuale de referència:

Carreras, A. y Tafunell, X. (2018), *Entre el imperio y la globalización. Historia económica de la España contemporánea*, Barcelona: Crítica.

Comín, F.; Hernández, M. y Llopis, E. (eds.) (2002), *Historia económica de España (siglos X-XX)*, capítulos V a XI, Barcelona: Crítica.

Maluquer de Motes, J. (2014) *La economía española en perspectiva histórica*, Barcelona: Ediciones de Pasado y Presente.

Tortella, G. y Núñez, C. E. (2011): *El desarrollo de la España contemporánea. Historia económica de los siglos XIX y XX*, Madrid: Alianza.

Bibliografia complementària:

Betrán, C.; Pons, M.A. (Eds) (2020), *Historical Turning Points in Spanish Economic Growth and Development, 1808-2008*. Palgrave Macmillan.

Germán, L.; Llopis, E.; Maluquer de Motes, J.; Zapata, S. (eds) (2001), *Historia econòmica regional de España, siglos XIX y XX*. Barcelona: Crítica.

Nadal, Jordi (dir) (2003), *Atlas de la industrialización de España (1750-2000)*. Barcelona: Crítica /Fundación BBVA.

Prados de la Escosura, Leandro (2003), *El progreso económico de España (1850-2000)*. Madrid: Fundación BBVA.

Carreras, Albert; Tafunell, Xavier (Coords.) (2005) *Estadísticas históricas de España, siglos XIX-XX*. Fundación BBVA, 3 vols.

Programari

El programari bàsic serà Power Point, Excel i Word.

Grups i idiomes de l'assignatura

La informació proporcionada és provisional fins al 30 de novembre de 2025. A partir d'aquesta data, podreu consultar l'idioma de cada grup a través daquest [enllaç](#). Per accedir a la informació, caldrà introduir el CODI de l'assignatura